

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Deres ref.:
200703378

Vår ref.:
SNYGAARD
S07/2576

Arkivnr:
F22 &13
L24898/07

Dato:
19.10.2007

Ved henvendelse vennligst oppgi referanse S07/2576.

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL STERKERE RETTIGHETSFESTING AV ORDNINGEN MED BRUKERSTYRT PERSONLIG ASSISTANSE (BPA)

Vi viser til høringsnotat fra Helse- og omsorgsdepartementet datert 29. juni 2007. Asker kommunes høringsuttalelse er behandlet av formannskapet etter uttalelser fra kommunens eldreråd og råd for funksjonshemmede og er en samlet uttalelse fra Asker kommune.

Generelle kommentarer

Asker kommune har en rekke brukere som i dag har sitt tjenestetilbud organisert gjennom ordningen brukerstyrt personlig assistanse, heretter kalt BPA. De følgende kommentarer baserer seg på den erfaring kommunen har med bruk av ordningen.

Departementets forslag innebærer at alle som har rett på *omfattende praktisk bistand* har en ubetinget rett til å få bistanden organisert som BPA. Brukere har i dag rettighetsfestet krav på nødvendige tjenester fra kommunen. Vi ser imidlertid at det grunnleggende prinsippet som har ligget til grunn tidligere, om at kommunen i utgangspunktet bestemmer *hvilke* tjenester som skal gis, endres noe med dette forslaget.

Asker kommune er enig i departementets vurdering av at den foreslåtte lovendringen i sosialtjenesteloven § 4-2 a vil bidra til en sterkere rettighetsfesting for brukerne i valg av organiseringsform for praktisk bistand. Vi støtter også forslaget om at den praktiske bistanden bør ha et visst omfang for at ordningen skal være hensiktsmessig.

At brukere får faste assistenter som de selv har arbeidsledelse for, bidrar til at de brukere som dette passer for, får større innflytelse og anledning til å medvirke til hvordan hjelpen skal ytes. Ordningen innebærer også en større grad av fleksibilitet med hensyn til når og hvordan de innvilgede timene skal benyttes.

Det foreslås at brukerne selv velger arbeidsgivermodell og hvem som skal være assistent. Asker kommune praktiserer ordningen på denne måten i dag, og vil komme tilbake til erfaringene med dette.

Det mest sårbare punktet i ordningen er kravet til arbeidsledelse. BPA er en utmerket ordning for brukere som selv er i stand til å lede arbeidet for sine assistenter og fylle de administrative

RÅDMANNEN
Adresse
Knud Askers vei 25
1383 Asker
Postboks 353
1372 Asker

Telefon
66 90 90 00
Telefax
66 90 25 03
66 90 14 66

Org.nr.
944 382 038 mva.
Bankgiro
6003 06 79000
E-post
post@asker.kommune.no

kravene til arbeidsledelsen som å attestere for timelister og lignende. Ordningen er langt mer utfordrende i de tilfellene hvor bruker selv ikke kan fylle denne rollen. Dette kommer vi tilbake til nedenfor.

Kommunalt råd for funksjonshemmede i Asker fremhever følgende muligheter for BPA-ordningen: Tjenestemottaker kan selv velge personer som tjenestemottaker går godt sammen med, assistenten kan gi den nødvendige mottakeradekvate opplæringen etter lovens § 4-2, ordningen kan redusere antall personer tjenestemottaker skal forholde seg til og assistentene kan følge tjenestemottaker på aktiviteter, turer og ferie. I tillegg mener rådet at BPA kan dekke behovet for støttekontakt og avlastning for foreldre. Rådet mener også at brukerstyringen blir enklere fordi den ikke går via ledere i kommunen.

Kommentarer til de særlige spørsmål som er reist

1. I hvilken grad vil de foreslåtte endringene føre til at et større antall brukere vil ønske tjenestene organisert som BPA?

I Asker i dag er det stort sett funksjonshemmede med omfattende og sammensatte tjenestebehov som benytter tjenesten BPA. Kommunen tror at en sterkere rettighetsfesting av ordningen knyttet opp mot tjenesten praktisk bistand, vil kunne føre til en økning i antall brukere som ønsker ordningen. For det første vil ordningen stå klarere fram som en alternativ organisering. For det andre vil det, dersom bruker står helt fritt i valg av assistent, kunne bli en ønsket ordning blant enkelte som ønsker et nærstående familiemedlem ansatt som assistent. For det tredje vil det kunne bli en økning dersom kravet til brukers evner som arbeidsleder ikke lenger er avgjørende.

Fra hvilke grupper (typer funksjonshemming, diagnose, alder) vil dette skje?

Vi tror at økningen primært vil komme fra gruppen eldre, men også fra gruppen psykiatriske pasienter.

Kommunalt råd for funksjonshemmede tror at et bortfall av kravet om evne til selv å være arbeidsleder, vil medføre at familier med stort avlastningsbehov vil ønske denne ordningen som organisering av tjenesten avlastning.

Hva vil være omfanget på den praktiske bistanden (tjenesteomfanget) til disse gruppene?

Det er vanskelig å fastsette et timetall her. I Asker kommune har de fleste et omfattende antall timer, fra 40 til 80 per uke. Vi har imidlertid også brukere med et betydelig mindre antall timer der ordningen viser seg å fungere utmerket.

Hvordan kan dette påvirke de økonomiske og administrative konsekvensene av ordningen (for kommunen, og for staten)?

De økonomiske konsekvensene for kommunen er avhengig av flere forhold.

Dersom bruker, eller brukers nærmeste pårørende innenfor husstanden, ikke er i stand til å ta *arbeidsledelse*, vil kommunen kunne komme i en situasjon der selve arbeidsledelsen blir en kostnad for kommunen. Enkelte brukere ønsker å få betalt timer til assistenten for at denne også skal være sin egen arbeidsleder. Dette er kostnadsdrivende. Det samme gjelder dersom kommunen skal ta denne oppgaven.

Det kan også i enkelte tilfeller være arbeidskrevende, og derved kostnadsdrivende for kommunen å være *arbeidsgiver*, med utlysninger, ansettelse, prøving og feiling før man finner de rette assistentene.

I tillegg merker kommunen et visst press fra brukere, der ordningen i utgangspunktet fungerer, på å innvilge flere timer til assistanse enn det som følger av kommunens vurderinger for behov for praktisk bistand.

Kommunalt råd for funksjonshemmede mener at tjenesten skal ytes uansett, og at en organisering av tjenester som BPA ikke er kostnadsdrivende.

2. Bør kommunen eller brukeren bestemme arbeidsgiverforholdet?

I Asker kommune har det stort sett fungert greit at bruker har bestemt dette.

Bør brukeren bestemme hvem som skal være assistenter?

I utgangspunktet ja, men det bør muligens settes noen begrensninger i forhold til nærmeste pårørende i samme husstand for at det ikke skal bli et utilsiktet press på bruken av ordningen. Det forutsetter også at bruker er i stand til å ha arbeidsledelse.

Kommunalt råd for funksjonshemmede mener at også nærstående personer bør kunne velges som assistenter.

3. Uavhengig av hvem som har arbeidsgiveransvaret, er det i utgangspunktet brukeren som skal ha arbeidslederansvaret for assistenten. Bør kommunen, pårørende eller hjelpeverge ha arbeidslederansvar dersom brukeren selv ikke er i stand til å ivareta dette?

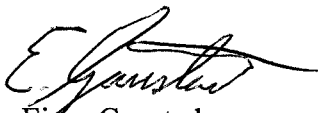
Asker kommunes erfaring er at BPA passer best for brukere som er i stand til å ha arbeidsledelse. Vi har imidlertid innvilget BPA til enkelte familier med flere funksjonshemmede barn, der tjenestebehovet er sammensatt og omfattende. I disse tilfellene er *en av foreldrene* arbeidsleder. Vi ser at arbeidsledelsen da blir en tilleggsoppgave for familier som allerede er belastet med tunge oppgaver, men synes det er for tidlig å trekke noen konklusjoner om hvordan ordningen fungerer i disse tilfellene.

I våre retningslinjer har vi begrenset alternative arbeidsledere til personer innenfor husstanden.

Enkelte brukere ønsker imidlertid *assistenter* som også er arbeidsledere og dermed at kommunen betaler for den tiden disse bruker på dette. Vi tror nok at dette kan fungere rent praktisk i enkelte tilfeller, men det vil øke kostnadene for kommunen slik vi ser det. Kommunalt råd for funksjonshemmede mener at assistentene bør være opplært til å følge dagsplaner og opplegg som gjøres tilgjengelige for dem.

Vi ønsker i utgangspunktet ikke en ordning der *kommunen* skal være arbeidsleder. Dersom et slikt behov skulle oppstå, tror vi hjelpen best kan organiseres på mer tradisjonell måte.

Med vennlig hilsen

Einar Gaustad
Rådmann

Siri Elisabeth Nygaard
Juridisk rådgiver